

EVENT REPORT FORM

Project title	Strengthening Capacities for Higher Education of Pain Medicine in Western Balkan countries
Project acronym	HEPMP
Project reference number	585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP
Coordinator	University of Belgrade
Project start date	October 15, 2017
Project duration	36 months

Event	WP2 Development of joint curricula for PM study program
Type of event	WP4 – activity 4.4 - Analysis of systematic standards and procedures in the area of PM
Venue	Belgrade Serbia
Date	19.06.2020.
Reporting date	Faculty of Medicine
Report author(s)	Prof Predrag Stevanović

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

*This project has been funded with support from the European Commission.
This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.*

КБЦ "Др Драгиша Мишовић-Дедиње"
Хероја Милана Тепића 1, Београд
Датум: 19.06.2020. године
Број:

АНАЛИЗА СТАНДАРДА И ПРОЦЕДУРА
Др Зоран Влаховић, Проф Предраг Стевановић

После обнављања Главне болничке зграде и укључења у систем дежурстава, пре почетка епидемије, дошло је до значајне промене у приливу пацијената из Београда и Србије и захтева за сложенијим и комплекснијим лечењем (табела у тексту). Посматране су 2018 и 2019 година, јер је установа од 2020 у Ковид режиму рада.

услуге	Број прегледа			Број исписаних			Број исписаних		
	I-XII	I-XII	%	I-XII	I-XII	%	Дневна болница		
							I-XII	I-XII	%
период	2018	2019		2018	2019		2019	2019	%
Хирургија	34664	44759	129.1%	3254	4811	147.8%	542	777	143.4%
Интерна	38353	44549	116.2%	2932	4658	158.9%	654	975	149.1%
Гинекологија	24060	29980	124.6%	3018	3908	129.5%	715	1223	171.0%
КБЦ Укупно	251190	257448	102.5%	14706	18968	129.0%	7403	8602	116.2%

Евидентно је да су основни **показатељи извршења** значајно увећани на хирургији, интерној медицини и гинекологији у 2019. години, у односу на исти период 2018. године. Тако је број прегледа повећан за 10.095 (29,1%) на хирургији, за 6.196 (16,2%) на интерној медицини и за 5.920 (24,6%) прегледа на гинекологији. Број лечених на стационару је повећан за 1.557 (47,8%) на хирургији, за 1,726 (58,9%) на интерној медицини и за 890 односно 29,5% на гинекологији. Број лечених у дневној болници, повећан је за 43,4% на хирургији, за 49,1% на интерној медицини и за 71,0% на гинекологији и акушерству.

Вредности истих показатеља у установи у целини, такође су значајно порасле, посебно број исписаних болесника у стационару (за 4.262 или 29.0%) и дневној болници (за 1.199 односно 116,2%) у односу на исти период 2018. године.

Уз значајно повећање броја порођаја и броја операција, у Болници за гинекологију и акушерство која је дежурна 24 часа 365 дана годишње, изврши се око 30% порођаја царским резом а око 66% порођаја се уради у епидуралној анестезији (очигледно је то највећи број епидуралних анестезија у Србији). Број порођаја је за 544 односно 25,0% већи у 2019. години у односу на 2018. годину. Табела у тексту.

Порођаји			
период	2018	2019	%
Гинекологија	2175	2719	125.0%

У лабораторијској дијагностици је број услуга повећан за више од трећине у области биохемијских услуга и за готово четвртину у области микробиолошких анализа (табела у тексту).

услуге	Лабораторијска дијагностика		
	I-XII 2018	I-XII 2019	%
лабораторија	1.070.561	1.473.464	137,6%
микробиологија	103.057	126.133	122,4%
Лабораторија укупно	1.173.618	1.599.597	136.3%

Подаци из табеле у тексту, указују да је **број операција значајно порастао** и то посебно на хирургији (за 2.591 или 61,4%), на гинекологији (за 1.083 или 33,7%). Број операција на урологији је већи за 290 операција односно 10,3%, а на оториноларингологији је за 87 операција односно 4,95 већи у односу на извршење у 2018. години. У установи у целини је број операција порастао за трећину (за 4.051 или 33,7%).

услуге	О п е р а ц и ј е		
	I-XII 2018	I-XII 2019	%
Хирургија	4222	6813	161.4%
Гинекологија	3211	4294	133.7%
Урологија	2817	3107	110.3%
ОРЛ	1777	1864	104.9%
КБЦ укупно	12027	16078	133.7%

У питању су пре свега хитне операције током ургентног пријема, веома сложене операције торакоабдоминалне хирургије, операције једњака, јетре, колоректалних карцинома, операције ендокрине хирургије-надбубрега, операције желуца, дојке и др.

Пораст броја тешких пацијената са коморбидитетима, сложеног, комплексног здравственог стања, као и операције које трају 6 до 10 сати, превазилазе капацитете постеља интензивне неге, па је редовна појава на хирургији да се овакви пацијенти збрињавају у постељама полуинтензивне или стандарне неге, које нису опремљене респираторима и адекватним мониторингом, што представља веома висок ризик по исход њиховог лечења. Ове операције чине најмање трећину укупног броја операција, па то подразумева велики ангажман анестезиолога у продуженом вишедневном постоперативном току ових тешких пацијената.

Чињеница да оваквих пацијената има 3-5 на недељном нивоу и да их није могуће адекватно лечити, захтева повећање броја постеља интензивне неге, а ту потребу је епидемија која још увек траје, дефинитивно потврдила. У ту сврху је израђен Пројекат за проширење капацитета интензивне неге, који подразумева доградњу простора на IV спрату Главне болничке зграде и инсталирање 20 постеља интензивне неге. Уз постојећих 5 постеља интензивне неге за постоперативни опоравак на другом спрату хирургије, 5 постеља у Болници за ОРЛ и 5 постеља на Клиници за урологију, број постеља интензивне неге ће порастати на 35 постеља укупно (не рачунајући 4 постеље интензивне неге у Болници за гинекологију и акушерство и 5 постеља интензивне неге у Дечијој болници).

КБЦ је установа павиљонског типа лоцирана на четири адресе, просторно организована у два блока (А блок обухвата Клинику за хирургију, Клинику за анестезију, део Клинике за интерну медицину, Болничку банку крви, Службе за

лабораторијску и рендген дијагностику, Болницу за неурологију, Болницу за психијатрију и Болницу за ОРЛ, а Б блок обухвата Клинику за урологију, Клинику за интерну медицину, Болицу за гинекологију и акушерство, Дечију болницу, Службу физикалне медицине и део Службе за радиологију). Организациони блокови су подељени Булеваром Александра Карађорђевића, па кретање особља а посебно анестезиолога ноћу између блокова и појединих клиника и болница у распону од једног километра, свакодневно отежава рад, одузима део радног времена и захтева додатни ангажман анестезиолога.

Степен сложености медицинских захвата и савремених дијагностичких метода, и павиљонски тим установе, захтевају ангажман анестезиолога на 20 анестезиолошких пунктова за хоспитализоване и амбулантне пацијенте:

- 14 операционих сала (5 хирургија, 4 гинекологија, 3 урологија, 2 оториноларингологија, у 4 одвојене зграде и 4 физички удаљене адресе);
- 2 операционе сале за ендоскопску дијагностику и интервентну терапију;
- 1 операциона сала за коронарографију и аналгоседацију и пункт за радиолошку дијагностику и аналгоседацију;
- 1 операциона сала и дневна болница Центра за терапију бола.

Поред тога, за амбулантни рад анестезиолога постоји:

- 1 анестезиолошка амбуланта (лоцирана у блоку Б у Драјзеровој улици);
- 1 амбуланта за терапију бола (у оквиру Центра за терапију бола);

Овај број радних места подразумева ангажман 20 анестезиолога у једној преподневној смени (укључујући 3 анестезиолога у преподневној смени за порођајну салу и операције на гинекологији, као и 2 анестезиолога за преподневни рад на Клиници за урологију). За нових 20 (+5 на хирургији) постеља интензивне неге, потребно је 5 анестезиолога, а за послеподневни оперативни хируршки програм потребан је 1 анестезиолог. За дежурство на Клиници за хирургију потребна су 4 анестезиолога (2 на интензивној и 2 на хирургији) односно 8 анестезиолога због сменског рада, који покривају дежурство и у Болници за ОРЛ - која је у издвојеном објекту, лоцирана на посебној адреси и у дежурству је сваког другог дана. За дежурство на гинекологији потребан је 1 анестезиолог (односно 2 због сменског рада), који су истовремено ангажовани за дежурство на Клиници за Урологију. У збиру, за сва наведена радна места-пунктове, потребно је укупно 36 анестезиолога.

Иначе, у установи је 23 специјалиста анестезиологије са реаниматологијом и 4 доктора на специјализацији, од којих је 3 доктора запослено на одређено време. При том је старосна структура специјалиста врло неповољна, јер је 5 доктора у животној доби са више од 55 година и 3 доктора са више од 60 година живота.

С обзиром да савремена радиологија која је у експанзивном развоју у свету и код нас, одавно већ обухвата и терапијске захвате осим дијагностичких процедура, за развој Службе за радиологију у нашој установи, предвиђена је набавка нове опреме и примена процедура интервентне радиологије. За подршку службама у Б блоку, предвиђена је набавка апарата за компјутеризовану томографију, дигиталног РТГ апарат и Ц-лук РТГ апарата, који је потребан за уролошке и гинеколошке операције.. За рад на овим апаратима потребна су 2 радиолога.

Примена интервентне неваскуларне радиологије подразумева извођење нових процедура: Биопсија тумора дојке, штитасте жлезде, аксиле, врата, свих поткожних промена, јетре, панкреаса, ингвинума, бубрега и других органа и простора абдоминалне и урогениталне регије, под контролом УЗ и ЦТ. Такође, интервентна радиологија обухвата различите интраоперативне интервенције и терапијске процедуре под контролом УЗ и ЦТ-а као што су: дренаже абсцеса и различите пункције у свим регијама, постављање стентова у жучне и мокраћне путеве, Т-дренова код

холедохолитијазе, и друго. За примену процедура интервентне радиологије, потребна су 2 радиолога.

Почетак рада Центра за бол, подразумева бројне интервенције на коштано зглобним структурама као и извођење различитих интервентних процедура, за које је неопходна примена Ц-лука и учешће 1 радиолога.

Иначе, 3 радиолога следеће године одлазе у пензију, па је потребно обнављање кадра.

Да би установа могла пратити развој савремене медицине и одговорити овако високим захтевима у ситуацији дежурстава у режиму - сваки други дан, односно 24 часа на гинекологији, неопходан је пријем следећих **доктора специјалиста и медицинских сестара:**

- 3 анестезиолога који су запослени на одређено време;
- 8 анестезиолога због повећаног обима рада;
- 5 радиолога за нову опрему и садржаје;
- 1 физијатра, јер је нормативом предвиђено 3 а располажемо са 2 доктора;
- 1 гинеколога због повећаног обима посла;
- 1 трансузиолога за рад Болничке банке крви, јер је нормативом предвиђено је 5,4 доктора а располажемо са 3 доктора;
- 1 фармацеута биохемичара, због повећаног обима рада у Служби за лабораторијску дијагностику;
- 1 интерниста за почетак рада Пејсмејкер центра;
- 11 анестетичара за рад на Клиници за анестезиологију са реаниматологијом.
- .....медицинских сестара и техничара

Продужена просечна дужина живота, развој медицинске науке и примењених технологија и пораст броја интервентних дијагностичких и терапијских процедура и њихово усложњавање као и пораст броја тешких и комплексних пацијената, скраћено време преоперативне припреме и скраћено време дужине хоспитализације, само су неки од разлога који и у свету и код нас доводе до промене парадигме на којој је базиран норматив постеља интензивне неге. Због тога су прописи којима је нормиран број постеља интензивне неге, превазиђени и неопходно их је мењати. Уназад неколико година та потреба је евидентна а актуелна епидемија је дефинитивно показала неодрживост постојећих аката.

КБЦ Мишовић је и раније а поготово у време епидемије оправдао поверење за свако улагање у простор, опрему и кадар и показао да државна болница може да пружи највиши ниво квалитета услуга али и комфора и посвећености доктора и сестара, сваком пацијенту и сваком здравственом проблему и у Ковид и у нон Ковид режиму рада.

С поштовањем,